

Itàlia vol ser federal

El govern de Silvio Berlusconi, un cop acabades les vacances d'estiu, haurà de decidir un canvi important de les regles del joc. La Lliga Nord, el partit que encapçala Umberto Bossi, insisteix que el sistema de finançament italià és injust i perjudica les regions del nord, que són les que tenen més diners. Per aquest motiu exigeixen a Berlusconi que modifiqui el sistema actual i apliqui el federalisme fiscal, és a dir, que cada regió cobri i gestioni els seus impostos. És una antiga demanda de la Lliga Nord, el partit que a les eleccions del mes d'abril va obtenir el 14% dels vots, el doble del que havia obtingut a les del 2006. D'aquesta manera, es va convertir en un dels partits forts que integren l'actual govern de dreta. Segons els analistes, en part, aquest èxit electoral es deu precisament a la promesa de modificar el sistema de finançament. Però ara cal complir-la. I Umberto Bossi té tota la intenció d'implantar el canvi fiscal al

Els ministres italians debaten aquesta setmana la proposta de finançament de la Lliga Nord. El dia 15 de setembre el consell votarà una qüestió que, si no reeixís, podria significar la sortida dels ministres d'Umberto Bossi del govern.

preu que sigui. Fa dotze anys va fer caure el govern de Silvio Berlusconi i, segons que diu, si no es modifiquen les regles del joc, ho tornarà a fer: "Ho vaig fer l'any 1996 i estic preparat per tornar-ho a fer", va dir fa poc. Bossi també ha amenaçat que si no ho fan els polítics "ho farà el poble" i, en alguna

ocasió, ha parlat fins i tot d'agafar "els fusells".

Rics i pobres. El principal problema a què s'enfronta el projecte federalista és l'enorme diferència econòmica que hi ha entre les regions italianes. El nord del país és pràcticament el centre geo-

El primer ministre italià, Silvio Berlusconi, i el líder de la Lliga Nord i ministre de Reformes, Umberto Bossi, cara a cara davant la premsa després de l'acord per a formar govern el mes d'abril passat.

gràfic d'Europa i té una indústria fortíssima que origina molts llocs de treball i molts impostos. En canvi, al sud de la península, i també a les illes de Sicília i de Sardenya, la situació és molt diferent. L'economia hi és molt més débil i, a més, en algunes zones cal pagar també a la màfia, que guanya diners de

la població (amb l'impost que paguen els botiguers en canvi de protecció) i també de l'estat, atès que moltes de les infraestructures que es paguen des de Roma passen per les seves mans. A això, encara cal afegir-hi els casos de corrupció política que hi ha en aquestes regions. Tot plegat origina grans dife-

rències. De tots els diners que recapta l'estat cada any gràcies als impostos, el 27,45% prové de la Llombardia, mentre que unes altres regions, com ara Calàbria o la Pulla paguen, respectivament, l'1,08% i el 2,79%, per posar-ne alguns exemples. En total, a Itàlia hi ha vint regions. Com és previsible, la regió que més paga, la Llombardia, és la més interessada a canviar les actuals normes del joc i és on la Lliga Nord té més força. Aquest partit va fer famosa l'expressió italiana *Roma ladrona*, perquè és la capital italiana la que recapta i distribueix els diners.

La Lliga creu que el sistema de finançament actual és injust i perjudica les regions del nord

El primer ministre Berlusconi aixeca una escombra durant la visita que va fer a Nàpols el dia 7 d'agost, enmig de la polemica que hi va haver en aquella ciutat per l'acumulació de deixalles.

Convèncer el país. Per fer anar endavant la proposta, el ministre per a la Simplificació, Roberto Calderoli, membre de la Lliga Nord, ja ha elaborat un esbós i ha començat una ronda per Itàlia per mirar de convèncer el ministre d'Economia, Giulio Tremonti, els presidents de les diverses regions

del país, la resta de partits polítics i també Silvio Berlusconi, que es troba lligat de mans perquè necessita el suport de Bossi per a governar. Ara per ara, hi ha més bones paraules que no pas crítiques però, tret de la Lliga, tothom parla amb reserves i en termes genèrics. Segons la Lliga, si s'obliga cada regió a ser autosuficient, els polítics s'hauran d'espavilar i la ciutadania podrà jutjar més fàcilment qui fa bé la feina i qui no. Calderoli assegura que si algun governant aconsegueix quadrar els comptes, fins i tot podrà reduir els impostos a la seva gent. Segons Bossi, que també és el ministre de les Reformes, el federalisme "contribuirà a crear una classe política responsable" i reduirà la despesa de l'estat, cosa que també beneficiarà les regions del sud. Segons el ministre Calderoli —que es va fer famós ara fa dos anys quan va aparèixer per televisió amb una samarreta que reproduïa les vinyetes de Mahoma—, "per resoldre els problemes dels ciutadans cal fer el federalisme; si no, no hi haurà recursos per a resoldre els problemes". En una entrevista recent, també va dir: "Els diners aniran directament a les regions, a les províncies i als ajuntaments. D'aquesta manera enterrarem les finances derivades, el sistema pel qual els diners van a parar a Roma i els alcaldes han d'anar amb el barret a la mà per demanar caritat".

Però els presidents de les regions, de moment, no ho veuen tan clar. Ara com ara, les crítiques han arribat de Giancarlo Galan, president de la regió del Vèneto (nord); de Piero Marrazzo, del Laci (centre); i també d'Agazio Loiero, de Calàbria (sud). El ministre d'Economia, Giulio Tremonti, i el primer ministre, Silvio Berlusconi, han dit diverses vegades que són partidaris del federalisme fiscal, però no han especificat si donen suport a la proposta concreta que va presentar Calderoli la tercera setmana d'agost. El text té 19 articles i, a més del federalisme fiscal, inclou incentius per a les administracions que se'n surtin més bé i també ajuts a les regions més desfa-

vorides. Aquest serà un dels punts que més s'haurà de discutir, perquè, segons els experts, hi ha regions que sense l'ajuda d'unes altres administracions haurien de començar a tancar escoles i hospitals per falta de diners.

Respectar la peculiaritat. La proposta de la Lliga Nord manté la consideració especial que tenen actualment les regions italianes de Sicília, Sardenya, la Vall d'Aosta i Friül - Venècia Júlia, per les seves peculiaritats. El president de Sicília, Raffaele Lombardo, ja s'ha entrevistat amb Calderoli. El líder sicilià, que forma part del Moviment per a les Autonomies (amb coalició amb Berlusconi) va demanar a Calderoli que la seva regió tingues alguns beneficis fiscals per poder agilitar-ne el desenvolupament. Aquests ajuts formarien part d'allò que s'anomena solidaritat entre regions. S'escau que les empreses que refinen el petroli a Itàlia són a Sicília, però tenen les oficines al nord, de manera que pagarien els impostos allà mentre que l'impacte ambiental se'l queda l'illa. Tots aquests punts són els que encara cal negociar.

Segons el ministre Calderoli, aquesta primera setmana de setembre els ministres començaran a discutir la seva proposta i l'aprovaran al consell de ministres del dia 15 propvenent. Després d'aquest primer acord (que es preveu el més difícil de tots) caldrà la discussió parlamentària i que tant la Cambra dels diputats com el Senat hi donin el vist-i-plau. Sempre segons les previsions més optimistes. Ara per ara, fins i tot el Partit Demòcrata, principal formació de l'oposició, s'ha mostrat disposat a donar suport al text, però ha criticat les constants sortides de to d'Umberto Bossi. La intenció de la Lliga és començar a aplicar els canvis gradualment i haver canviat el sistema de finançament en un màxim de tres anys. Tanmateix, la darrera paraula de la reforma la tindrà Silvio Berlusconi, que ha dit que es tracta de "la reforma més important des de la guerra fins ara", però encara no ha defensat obrertament la proposta concreta de la Lliga Nord.

Jordi Mumbrú
Roma

La Llombardia, la regió que més paga i on la Lliga és més forta, és la més interessada a canviar el sistema